Need an amazing tutor?

www.teachme2.com/matric

Collected and collated by

teachme2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS HUISTAAL V3

2022

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 100

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 12 bladsye.

Kopiereg voorbehou

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

ALGEMENE ASSESSERINGSRIGLYNE

NASIONALE NASIENSIMBOLE

VERDUIDELIKING	SIMBOOL	BESKRYWING
Woordorde	(⟶)	Hakies en pyltjie
Woord(e) weggelaat	∧	Weglaatteken
Taalfoute	———	Enkelstreep onder die taalfout
Spelfoute	=	Dubbelstreep onder die spelfout
Paragraafindeling	[	Begin van 'n nuwe sin
Woord(-keuse)-foute	X	Trek 'n X bo-oor die verkeerde woord.
Erkenning van taaljuweeltjies	✓	Regmerkie bo goeie taalgebruik, idees of uitdrukkings
Onduidelik/onverstaanbaar	∫ (in die kantlyn)	Kronkelstreep
Punktuasie	O	Omkring

AFDELING A: OPSTEL

AFDELING A word volgens die rubriek uit 50 geassesseer. Die kandidaat mag slegs oor EEN onderwerp of prikkel skryf. Hy/sy mag enige soort opstel, toepaslik volgens hoe hy/sy die onderwerp interpreteer, skryf. Slegs die finale poging word nagesien. Indien dit onduidelik is wat die finale poging is, word die eerste opstel nagesien.

NASIENRIGLYNE

Dui aan die einde van die opstel die punte soos volg aan:

Voorbeeld:

Inhoud:	**I = Kh = 22**
Taal, styl en redigering:	**T = Kl = 10**
Struktuur:	**S = K = 4**
Skryf dan die totaal van die opstel aan die regterkant (onder die opstel).	**36**

Dra die punt uit 50 oor na die BEGIN van die opstel (behoort by die beplanningsgedeelte te wees).

DIE FORMAAT VAN DIE OPSTEL

- **Inleiding:** Dit is gewoonlik een paragraaf waarin die onderwerp bekendgestel word. Dit behoort treffend, relevant, saaklik en kort te wees.
- **Liggaam:** Dit is verskeie paragrawe waarvan die eerste sinne gewoonlik die hoofgedagte bevat. Die daaropvolgende sinne is ter ondersteuning van die hoofgedagtes en is menings van die skrywer. Die laaste sinne bevat gewoonlik die samevatting van die hoofgedagte.
- **Slot:** Dit is die laaste paragraaf wat die opsomming van die skrywer se mening of sy/haar standpunt insluit. In die geval van 'n verhalende, beskrywende en bespiegelende opstel vat die slot die opstel saam, terwyl 'n argumenterende en beredeneerde opstel se slot die skrywer se finale standpunt/mening weerspieël.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 1

RIGLYNE

Assesseer die opstel, sonder vooroordeel, vanuit die kandidaat se oogpunt en volgens sy/haar interpretasie. Hierdie moontlikhede (onderstaande memorandum) mag nie as bindend beskou word nie. Die kandidaat bied dus enige soort opstel aan, soos **byvoorbeeld**:

1.1 **Ek het in my kinderjare vas geglo …**
Die kandidaat kan hierdie onderwerp as 'n **verhalende** opstel aanbied deur die storie te vertel van wat hy/sy in sy/haar kinderjare vas geglo het en hoe hy/sy moontlik tot 'n ander siening gekom het. In 'n **beskrywende** opstel met hierdie titel kan die kandidaat beskryf hoekom hy/sy vas aan iets geglo het in sy/haar kinderjare./waarin hy/sy vas geglo het in sy/haar kinderjare. In 'n **bespiegelende** opstel kan die kandidaat byvoorbeeld bespiegel oor/of dit waarin hy/sy in sy/haar kinderjare geglo het waar was./waar die geloof vandaan gekom het./hoe die lewe anders daar sou uitsien, indien hy/sy nie daarin geglo het nie. As 'n **beredeneerde** of **argumenterende** opstel kan die kandidaat redeneer/argumenteer oor waarom hy/sy grootgemaak word/is met byvoorbeeld fantasieë/onwaarhede en watter invloed dit op sy/haar vormingsjare het./gehad het. **[50]**

1.2 **Die maer seuntjie met die verbleikte hempie staan op sy tone en loer versigtig na buite.**
As basis vir 'n **verhalende** opstel kan die kandidaat vertel van 'n insident/insidente waartydens hy/sy 'n maer seuntjie met die verbleikte hempie gesien het en sy verdere optrede/vasgevangendheid aanskou het. Die kandidaat kan ook vanuit 'n derdepersoonsverteller se perspektief die maer seuntjie se verhaal vertel. In 'n **beskrywende** opstel kan 'n kandidaat byvoorbeeld beskryf hoe hierdie toneel van die maer seuntjie met die verbleikte hempie hom/haar aangryp en die ervaring sy/haar lewe verander het en wat die gevolge sou wees indien hy/sy nie byvoorbeeld by die seuntjie betrokke geraak het nie. Daar kan in 'n **bespiegelende** opstel besin word oor die impak van die maer seuntjie se omstandighede op die kandidaat self./hoe die seuntjie se lewe anders sou wees indien hy hom in ander omstandighede sou bevind. In 'n **argumenterende/beredeneerde** opstel kan die kandidaat die redes bespreek/argumente aanvoer waarom kinders uitgelewer is aan armoede./verwaarlosing./uitbuiting./nuuskierigheid./vasgevangendheid. **[50]**

1.3 **Die samelewing oorbeklemtoon die waarde van 'n matrieksertifikaat.**

In 'n v**erhalende** skryfstuk kan die kandidaat vertel van 'n insident/insidente waartydens die kandidaat tot die besef kom dat die waarde van 'n matrieksertifikaat oorbeklemtoon word; dit kan óf vanuit 'n eerstepersoonsverteller, óf 'n derdepersoonsverteller se perspektief gelewer word. Indien die kandidaat sy/haar emosies beskryf nadat hy/sy besef het dat 'n matrieksertifikaat oorbeklemtoon word, kan dit as basis vir 'n **beskrywende** opstel dien. Waarom die samelewing geneig is om 'n matrieksertifikaat te oorbeklemtoon, kan as inhoud vir 'n **bespiegelende** opstel dien. In 'n **argumenterende/beredeneerde** opstel sal die inhoud moontlik handel oor die redes waarom die samelewing die waarde van 'n matrieksertifikaat oorbeklemtoon en/of die gevolge daarvan. **[50]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

1.4 **Eenvoud is die vreugde van die lewe …**

In 'n **verhalende** opstel kan die kandidaat byvoorbeeld van 'n insident/insidente vertel toe hy/sy die lewensles geleer het dat die eenvoudige dinge in die lewe meer gewig dra as byvoorbeeld geleerdheid./geld./prestasies. Die emosionele ervarings wat iemand beleef wat met die siening dat eenvoud in die lewe meer waarde het, saamstem, kan die basis vir 'n **beskrywende** opstel wees. Indien die kandidaat besin oor die impak wat die waardering van die eenvoudige dinge in die lewe op iemand se lewe het, kan dit as 'n **bespiegelende** opstel aangebied word. Argumente/ redenasies waarom mense tot die besef moet kom dat die vreugde van die lewe in die eenvoudige dinge of in die gevolge van eenvoudige dinge lê, kan in 'n **argumenterende/beredeneerde** opstel uiteengesit word. **[50]**

1.5 **Wat maak ons met ons drome?**

'n **Verhalende** opstel se inhoud oor hierdie onderwerp sou kon vertel van 'n insident/ insidente waartydens die kandidaat/iemand iets beleef (het) wat hom/haar tot die vraag dwing ten opsigte van wat hy/sy/ons/die mens met ons/sy/haar/jou drome maak. Die emosionele gewaarwordinge van iemand wat oor hierdie vraag peins, kan in 'n **bespiegelende** opstel aangebied word; die kandidaat kan ook oor die redes waarom hy/sy/ons die drome by hom/haar/ons laat verbygaan, peins. Die kandidaat kan in 'n **beskrywende** opstel skryf oor 'n buitengewone droom wat hy/sy nagejaag het/nie nagejaag het nie en watter gevolge dit vir hom/haar ingehou het. In 'n **argumenterende/beredeneerde** opstel sou die kandidaat byvoorbeeld die gedagte van onontginde drome en die gevolge daarvan, kon hanteer. Die kandidaat sou ook die kwessie dat drome deur harde werk realiseer, kan beredeneer. **[50]**

1.6 **Oog met Afrika/wêreld/planeet in**

'n **Verhalende** opstel sou die storie van 'n spesifieke ervaring vertel wat so 'n indruk op die verteller gemaak het dat hy/sy anders na die Afrikavasteland/wêreld kyk. In 'n beskrywende opstel sal die kandidaat kan uitbrei oor die vele aspekte van Afrika/die planeet waarop sy inwoners trots kan wees./waaroor sy inwoners bekommerd is. Daar kan in 'n **bespiegelende** opstel besin word oor die ingesteldheid van Afrika/die wêreld se mense/ander lande se mense ten opsigte van unieke Afrika-kwessies. Die voor- en/of nadele van Afrikakulture/Ubuntu/ekologiese kwessies/armoede/korrupsie in Afrika en/of die wêreld kan in 'n **argumenterende/beredeneerde** opstel bespreek word. **[50]**

1.7 **Die skatkis**

'n **Verhalende** opstel kan die storie vertel van 'n insident of gebeurtenis waartydens die kandidaat/iemand op 'n skatkis afkom./van 'n skatkis te hore kom en dit gaan soek./'n skatkis vind wat vir hom/haar gevolge inhou. In 'n **beskrywende** opstel kan die inhoud van die skatkis bespreek word./'n figuurlike skatkis beskryf word. 'n **Bespiegelende** opstel se inhoud kan fokus op die redes waarom die mens na skatte/skatkiste/ontvlugting/kitsoplossings/rykdom/weelde soek. In 'n **argumenterende/beredeneerde** opstel kan die voor- en/of nadele van die voortdurende soeke na moontlike skatte/kitsrykdom/ontwykende geluk of die feit dat mense dit juis nié vind nie, gefokus word. **[50]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

1.8 **Hand wat mense by trappe ondersteun/na bo ophelp**
Hierdie onderwerp leen hom tot 'n **verhalende** opstel waarin vertel word van iemand wat die kandidaat/ander mense gehelp het om sukses te bereik./iets reg te kry. Dit kan ook die kandidaat self wees wat die rol van ondersteuner/rolmodel vervul. Die hulp/emosionele belewing/invloed tydens die ondersteuning kan dien as basis vir 'n **beskrywende** opstel. Die kandidaat sou enige van die drie figure se rol kon aanneem: die een wat gehelp word of die hulpverleners. Die emosionele gewaarwordinge van mense wat nie meer kans sien vir sukkel nie en dan gehelp word, kan in 'n **bespiegelende** opstel verwoord word. Redes waarom mense nie altyd by ander mense betrokke raak nie/wel by ander mense betrokke raak en/of die gevolge daarvan kan in 'n **argumenterende/beredeneerde** opstel ondersoek word. Kandidate kan in hulle opstelle ook na die agtergrond in hierdie prikkel verwys, bv. 'n letterlike ervaring waar een sport van 'n trap ontbreek het. **[50]**

SOORTE OPSTELLE:

VERHALENDE OPSTEL

Dit is 'n interessante vertelling van 'n storie/gebeurtenis(-se) (gewoonlik uit die verlede). Dit kan vanuit enige perspektief geskryf word.

Hou die volgende in gedagte:

- Dit handel oor iets wat gebeur het en vertel word ('n storie of gebeurtenis).
- 'n Sterk oortuigende storielyn ontwikkel logies en die verhaal oortuig.
- Dit is opreg en met entoesiasme geskryf.
- Die inhoud is boeiend en interessant, dit oortuig en ontwikkel logies, daarom is die inhoud samehangend.
- Die verhaal word uit eie ervaring geskryf, maar kan fiktief wees.
- Karakterisering oortuig en die agtergrond/atmosfeer is geslaagd.
- 'n Treffende inleiding wat die leser boei, word aangebied.
- 'n Verrassende slot rond die inhoud af.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.
- Dit gebruik gewoonlik die verlede tyd.

BESKRYWENDE OPSTEL

Die skrywer beskryf iets/iemand soos hy/sy dit ervaar (dis moeilik om iets te beskryf wat nie eerstehands ervaar is nie) en stel die leser in staat om die onderwerp wat beskryf word, net so lewendig soos hy/sy te beleef.

Hou die volgende in gedagte:

- Waarnemings met al vyf sintuie en 'n goeie woordeskat word vereis.
- Insig, begrip, 'n eie belewing en sinvolheid geniet aandag (dit is meer as net die opnoem van waarnemings).
- Tekste kan varieer van meer realisties tot 'n verdieping in die aanbieding.
- Eie gevoelens oor dit wat beskryf word, kan gegee word.
- Plekke en gebeure word presies en akkuraat beskryf.
- Karakters moet lewensgetrou wees: innerlik en uiterlik.
- Beeldspraak, idiome en spreekwoorde word oorspronklik aangewend.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.
- Beskrywing het atmosfeer en stemming ten doel: dit word gedoen deur die konnotasie en nie die denotasie van woorde nie.
- Stylfigure kan gebruik word.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

BEREDENEERDE OPSTEL

Dis objektief en probeer om 'n gebalanseerde gesigspunt van beide kante van 'n argument te gee. Die skrywer oorweeg verskeie aspekte van die onderwerp onder bespreking en bied teenstellende menings onpartydig aan. Die skrywer mag tot 'n spesifieke gevolgtrekking aan die einde van die opstel kom, maar die argumente vir en teen die onderwerp moet goed gebalanseerd en duidelik ontleed wees in die ontwikkeling van die opstel.

Hou die volgende in gedagte:

- Die opstel handel oor 'n onderwerp waaroor standpunt, alreeds tydens die inleiding, ingeneem word.
- BEIDE kante van die argument moet beredeneer word.
- Die inhoud oortuig en ontwikkel logies en helder.
- Dit bevat goed gemotiveerde en ondersteunende stellings.
- 'n Gevolgtrekking word in die slotparagraaf, wat aansluit by die inleiding, gemaak. Die slot gee 'n sterk aanduiding van die skrywer se mening.
- Die leser word deur die skrywer se standpunt oortuig.
- Oorredende en emotiewe taalgebruik kom voor.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.
- Hoewel objektief, kan die skrywer ook persoonlik raak.

BESPIEGELENDE OPSTEL

Die skrywer oorweeg/deurdink 'n idee/lewenswaarheid en gee sy/haar emosionele reaksies en gevoelens weer. Dit bespiegel oor 'n droom of wense/moontlikhede.

Hou die volgende in gedagte:

- Die probleem, situasie, saak, onderwerp word omskryf.
- Die onderwerp word bepeins, oordink: verskillende opsies word teen mekaar opgeweeg.
- Dis persoonlik van aard.
- Daar is 'n definitiewe struktuur, maar 'n gevolgtrekking is nie nodig nie.
- Dit hoef nie 'n gebalanseerde bespreking te bied nie – dit kan humoristies of ernstig geskryf word.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.

ARGUMENTERENDE OPSTEL

Die skrywer het 'n spesifieke mening en argumenteer daaroor om sy/haar standpunt te motiveer.

Hou die volgende in gedagte:

- Dit is subjektief en definitiewe menings moet gestel word.
- 'n Eie mening word op 'n baie oorspronklike en treffende manier gegee.
- 'n Reeks argumente om perspektief te motiveer, word gegee.
- Verdediging of aanval van 'n saak word enduit volgehou.
- 'n Verskeidenheid stylfigure en oorredingstegnieke kan gebruik word.
- Sterk gevoelstaal wat emosioneel is, maar nie kru taal nie, kan gebruik word.
- Daar moet 'n duidelike en oortuigende slot wees.
- Sinstruktuur, spelling, leestekens, taalgebruik en paragrafering moet aandag geniet.

TOTAAL AFDELING A: 50

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING B: TRANSAKSIONELE TEKSTE

AFDELING B word volgens die rubriek uit 25 geassesseer. Slegs TWEE tekste word nagesien. Indien dit onduidelik is wat die finale poging is, word die eerste teks nagesien.

RIGLYNE

Dui aan die einde van die skryfstuk die punte soos volg aan:
Voorbeeld:

Inhoud, beplanning en formaat:	**I = K = 10**
Taal, styl en redigering:	**T = G = 6**
Skryf dan die totaal van die skryfstuk aan die regterkant (onder die teks).	**16**

Dra die punt uit 25 oor na die BEGIN van die skryfstuk (behoort by die beplanningsgedeelte te wees).

VRAAG 2

Kandidate kies TWEE van die opdragte en skryf skryfstukke van 180 tot 200 woorde elk.

2.1 **VRIENDSKAPLIKE/INFORMELE BRIEF**

Die kandidaat skryf 'n informele brief aan sy/haar vriend(in) waarin hy/sy vir hom/haar vertel van sy aanvanklike bekommernis oor hom/haar en dat hy/sy nou besef dié bekommernis was heeltemal onnodig.

Hou die volgende in gedagte:

- Gebruik informele taal, register en styl.
- Die skrywer moet die vriend(-in) vertel van sy/haar bekommernis en dat dié kommer onnodig was.
- Skryf in beskrywende, maar eenvoudige taal.
- Skryf logies en volgens 'n spesifieke doel.
- Daar moet 'n inleiding, liggaam en slot wees.
- Die adres en die datum moet boaan verskyn.
- Na die skrywer se adres volg 'n informele aanhef.
- Sluit die brief informeel/semiformeel af, gevolg deur die skrywer se naam. **[25]**

2.2 **E-POS**

Die e-pos fokus op onregverdige reëls en regulasies wat tydens die grendeltydperk ingestel is. Die skrywer rig die e-pos aan die staatspresident en moet sy/haar mening respekvol oordra.

Hou die volgende in gedagte:

- Die formaat is formeel.
- Daar moet 'n e-posadres, onderwerpsopskrif, aanhef en gepaste afsluiting wees.
- Die inhoud moet handel oor die onregverdige reëls en regulasies wat tydens die grendeltydperk ingestel is.
- Die styl is saaklik, maar hoflik.
- Die struktuur moet goeie paragraafbou insluit.
- Eenvoudige, direkte taal is nodig, maar in 'n formele register.
- Die brief/e-pos moet formeel afgesluit word en die skrywer se titel (indien nodig), voorletters, naam en van moet gegee word. **[25]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

2.3 **RESENSIE**

Die resensie handel oor 'n restaurant in die kandidaat se omgewing wat onlangs opgegradeer is. Die kandidaat is 'n jong joernalis van die plaaslike koerant en is genooi om die restaurant te besoek met die oog op die skryf van 'n resensie.

Hou die volgende in gedagte:

- Die restaurant word geëvalueer t.o.v. spesifieke sake.
- Atmosfeer, bediening, spyskaart, geregte ens. word geëvalueer.
- Gebruik emotiewe woorde wat op waardering dui.
- Die leser word met voldoende feite oortuig om 'n standpunt oor die opgegradeerde plek in te neem.
- Die resensent moet aan die einde 'n aanbeveling maak./moet verkieslik nie voorskriftelik wees nie. **[25]**

2.4 **TOESPRAAK**

Die toespraak moet handel oor die onderwerp: Julle bekommer julle onnodig oor ons jeug. Die kandidaat lewer die toespraak vir 'n groep ouers op 'n Jeugdag-byeenkoms.

Hou die volgende in gedagte:

- Die opskrif is gewoonlik die titel van die toespraak.
- Die toespraak moet 'n inleiding, liggaam en treffende slot hê.
- Die toespraak kan formeel of informeel aangebied word.
- Elke paragraaf behoort oor 'n nuwe feit te handel.
- Die slot moet die gehoor oortuig en tot nadenke stem. **[25]**

2.5 **ONDERHOUD**

Die onderhoud met iemand in die kandidaat se gemeenskap fokus op 'n buitengewone prestasie ten spyte van 'n gestremdheid.

Hou die volgende in gedagte:

- Die inhoud moet in dialoogvorm aangebied word.
- Aanhalingstekens word nie gebruik nie.
- Elke spreekbeurt word op 'n nuwe reël begin.
- Die verskil tussen gesproke en geskrewe Afrikaans is belangrik – daarom moet die redigering versigtig gedoen word.
- In hierdie geval moet die onderhoudvoerder se vrae op die spesifieke prestasie, ten spyte van die presteerder se gestremdheid, fokus. **[25]**

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

2.6 **VERSLAG: OOGGETUIEVERSLAG**

Die ooggetuieverslag handel oor besonderhede wat die ooggetuie waargeneem het toe iemand/'n misdadiger een van die onderwysers se motor beskadig het.

Hou die volgende in gedagte:

- Persoonlike inligting van die ooggetuie word in paragraaf 1 genoem.
- Feitelike besonderhede van die gebeure verskyn in paragraaf 2.
- Paragraaf 3 behels die uitbreiding van paragraaf 2./van gebeure.
- Paragraaf 4 bevat 'n samevatting./gevolgtrekking.
- Die verslag word onderteken en van 'n datum voorsien.
- Die verslag word in die eerste persoon aangebied, aangesien die skrywer die ooggetuie is. **[25]**

TOTAAL AFDELING B: 50
GROOTTOTAAL: 100

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

LET WEL:

- Gebruik altyd die rubriek by die nasien van die opstel (Vraestel 3, AFDELING A).
- Punte van 0–50 is in VYF hoofvlakomskrywings verdeel.
- Die kriteria vir Inhoud, Taal en Styl is verder in elk van die vyf vlakomskrywings in 'n hoë- en laevlaksubkategorie verdeel, met die toepaslike verspreiding van punte en die omskrywings.
- Struktuur word nie deur die verdeling in 'n hoë en lae vlak beïnvloed nie.
- **AFDELING A: ASSESSERINGSRUBRIEK VIR OPSTELVRAAG – HUISTAAL**

Kriteria		Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
INHOUD & BEPLANNING (Respons en idees) Organisering van idees vir beplanning; Bewustheid van doel, gehoor en konteks 30 PUNTE	Hoë vlak	28-30	22-24	16-18	10-12	4-6
		- Respons is uitsonderlik/treffend en bo verwagting - Idees is intelligent, volwasse en stem leser tot nadenke - Uitsonderlike orga-nisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	- Respons baie goed; getuig van vaardigheid - Idees heeltemal relevant, interessant en lewer bewys van volwassenheid - Organisasie baie goed en samehangend, in-sluitend inleiding, liggaam en samevatting/ slot	-Respons bevredigend -Idees redelik samehangend en oortuigend -Redelike organisasie en redelik samehan-gend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Wisselvallige samehang in respons -Idees onduidelik, nie oorspronklik nie -Min bewys van organisasie en samehang	-Respons heeltemal irrelevant -Idees deurmekaar en nie op onderwerp gefokus nie; -Vaag en herhalend -Geen organisasie nie en is onsamehangend
	Lae subkategorie	25-27	19-21	13-15	7-9	0-3
		- Respons uitmun-tend, maar uitson-derlik treffende eienskappe van ‘n opstel ontbreek - Idees intelligent en volwasse - Knap organisasie en samehang, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	- Respons goed; getuig van vaardigheid Idees relevant, interessant -Organisasie goed en samehangend, insluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons bevredigend, maar verval soms in onduidelikheid -Idees redelik sa-mehangend en oortuigend -'n Mate van organisasasie en samehang, in-sluitend inleiding, liggaam en samevatting/slot	-Respons is grootliks irrelevant -Idees begin los staan en kan verwarrend wees - Skaars 'n bewys van organisasie en samehang	-Geen poging aangewend om in ooreenstemming met onderwerp te wees nie -Heeltemal irrelevant en ontoepaslik -Deurmekaar en geen fokus nie

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

TAAL, STYL & REDIGERING Toon, register, styl en woordeskat is geskik vir doel/effek en konteks Woordkeuse; Taalgebruik en konvensies, punktuasie, grammatika en spelling 15 PUNTE	Hoë subkategorie	14-15	11-12	8-9	5-6	**0-3**
		-Toon, register, styl en woordeskat hoogs gepas vir doel, gehoor en konteks -Taalgebruik getuig van vertroue, indruk-wekkend -Toon retories, treffend en effektief -Grammatika en spelling feitlik foutvry. **- Knap gedaan**	- Toon, register, styl en woordeskat baie gepas vir doel, gehoor en konteks. -Taalgebruik effek-tief en 'n deurlo-pende gepaste toon word gebruik - Grammatika en spelling grootliks foutvry. -**Baie goed gedoen**	- Toon, register, styl en woordeskat gepas vir doel, gehoor en konteks. - Gepaste taalge-bruik om betekenis oor te dra -Toon is gepas -Retoriese middele gebruik om betekenis te versterk	- Toon, register, styl en woordeskat minder gepas vir doel, gehoor en konteks -Taalgebruik baie basies. - Toon en woordkeuse skaars toepaslik. - Baie beperkte woordeskat	- Taal onverstaan-baar - Toon, register, styl en woordeskat nie gepas vir doel, gehoor en konteks nie - Woordeskat so beperk dat dit onmoontlik is om sin te maak
	Lae subkategorie	13	10	7	4	
		-Taalgebruik uitstekend en toon is retories effektief -Grammatika en spelling feitlik foutvry - **Baie goed tot knap gedaan**	-Taalgebruik toe-paslik en oor die algemeen effektief -Toon gepas en effektief -Enkele foute in grammatika en spelling -**Goed gedoen**	-Voldoende taalge-bruik, maar teenstrydighede word opgemerk -Toon oor die alge-meen gepas en be-perkte gebruik van retoriese middele	-Taalgebruik onvoldoende -Weinig indien enige sinsverskeidenheid -Woordeskat baie beperk	
STRUKTUUR Kenmerke van teks; Paragraafontwikkeling en sinskonstruksie 5 PUNTE		5	4	3	2	1
		- Uitstekende ontwik-keling van nderwerp. - Uitsonderlike detail - Sinne en paragrawe uitsonderlik gekon-strueer	- Logiese ontwikke-ling van detail - Samehangend - Sinne en paragrawe logies en toon variasie	- Relevante detail ontwikkel - Sinne en paragrawe goed gekonstrueer - Opstel maak nog sin	- Sommige punte geldig - Sinne en paragrawe foutief - Opstel maak effens sin	- Noodsaaklik punte ontbreek - Sinne en paragrawe foutief - Opstel maak nie sin nie

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

ASSESSERINGSRUBRIEK VIR TRANSAKSIONELE TEKSTE - HUISTAAL [25PUNTE]

Kriteria	Uitsonderlik	Knap	Gemiddeld	Elementêr	Onvoldoende
INHOUD, BEPLANNING & FORMAAT Respons en idees; Organisering van idees vir beplanning; Doel, gehoor, kenmerke/konvensies en konteks 15 PUNTE	13-15	10-12	7-9	4-6	0-3
	- Respons uitsonderlik, bo verwagting Idees intelligent en volwasse - Grondige kennis van kenmerke van die soort teks -Skryfwerk behou fokus -Samehang in inhoud en idees -Idees behoorlik uit-gebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste en akkurate formaat	-Respons baie goed -Demonstreer goeie kennis van kenmerke van die soort teks -Behou fokus – geen afwyking nie -Samehang in inhoud en idees; baie goed uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun -Gepaste formaat met onbeduidende foute	-Respons voldoende - Toon voldoende kennis van kenmerke van soort teks -Nie heeltemal gefokus nie – enkele afwykings -Redelike samehang in inhoud en idees -Sommige detail ondersteun die onderwerp -Formaat oorwegend gepas, maar met enkele foute	Basiese respons Toon geringe kennis van kenmerke van die soort teks -Aanduiding van fokus maar met afwykings -Inhoud en idees nie altyd samehangend nie -Min detail ondersteun die onderwerp Nodige reëls van formaat vaagweg toegepas -Kritiese foute begaan	-Respons toon geen kennis van kenmerke van die soort teks nie -Betekenis onduidelik met groot afwyking -Geen samehang in idees en inhoud nie -Baie min detail onder-steun die onderwerp -Nodige reëls van formaat nie toegepas nie
TAAL, STYL & REDIGERING Toon, register, styl, doel/effek, gehoor en konteks; Taalgebruik en konvensies; Woordkeuse; Punktuasie en spelling 10 PUNTE	9-10	7-8	5-6	3-4	0-2
	-Toon, register, styl en woordeskat hoogs geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika akkuraat en goed gekonstrueer Feitlik foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat baie geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika oor die algemeen korrek en goed gekonstrueer -Baie goeie woordeskat - Oorwegend foutloos	-Toon, register, styl en woordeskat is geskik vir doel, gehoor en konteks -Enkele grammatikafoute -Voldoende woordeskat -Foute belemmer nie betekenis nie	-Toon, register, styl en woordeskat minder geskik vir doel, gehoor en konteks -Grammatika onakkuraat met etlike foute -Basiese woordeskat -Betekenis belemmer	-Toon, register, styl en woordeskat stem nie ooreen met doel, gehoor en konteks nie -Besaai met foute en verward -Woordeskat nie geskik vir doel nie -Betekenis ernstig belemmer

Kopiereg voorbehou